

Prvi slovenski dnevnik v
Zjednjene državah.
Izhaja vsak dan izvzemši
nedelj in praznikov.

Glas Naroda

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER, SEPTEMBER 21, 1903, AT THE POST OFFICE AT NEW YORK, N. Y., UNDER THE ACT OF CONGRESS OF MARCH 3, 1879.

Štev. 139.

NEW YORK, v torek, 20. oktobra, 1903.

Leto X.

Cirkus Dowie-fiasco!

Poslušalci so takoj pri prvej propovedi ostavili tempelj v "Big Show".

Sv. Elija je radi tega razdaljen. — Prvo dejanje igre "Osvajitev New Yorka" v 21 dneh je bil fiasco.

Minolo nedeljo in včeraj končalo se je prvo dejanje igre "Osvajitev New Yorka" v 21 dneh, katero je preprorok Elija vprizoral.

Elija Dowie preti newyorškim časnikom, ako ne bodo pojavljalo o njem pisali, tako, kakor poslovodja kakuge malega gledališča. Toda naj že "sv. Elija" preti kakor hoče, — o njegovej predstavi se ne moremo pojavljati izraziti. O njegovem uspehu moramo poročati le z besedo — fiasco ali po naše — "frost".

Proroku je namreč takoj s početka vilo vse polno slušateljev, kteri niso hoteli poslušati njegovih propovedi. Dowiejevi sovražniki so trdili, da je on najboljši hipnotizer, toda s tem so mu delali krivico. Njegov glas je sicer jak, oblike tudi proroška, toda s tem se ne pridobi Newyorčane, ktere so že mnogo, mnogo videli.

Poleg tega ima pa Dowie še neko napako, katero mora vsak maziljenec opustiti. On je preveč vznemirljiv in njega lahko vsakdo moti. Ko je po pet minut trajajočem govoru videl, da ljudje, kteri so že dovolj videli, odhajajo, postal je zelo hud.

"Zijala, ktera so zadostila svojo radovednost, nas ostavlja."

Vendar pa to ni preprečilo nadaljnega bega občinstva, radi česar je pričel streljati z velikim topom.

"Deakoni bodo vrata zaprli, nihče ne me dvoranu zapustiti, izmisi takrat, ko bodo morali peli", bilo je naslednje povelje.

Zionski gardisti so na to zasedli mostovje in skušali občinstvo pridržati v dvorani, toda tudi to ni pomagalo.

Prorok je pričel potem prositi: "Tudi ako prihajate iz radovednosti, podite toliko dostojni in ne motite slušati božje."

Vendar so pa postajali sedeži vedno bolj prazni. Vendar je pa bilo v gledališču še kaceh 14,000 ljudi.

Nekateri ljudje v New Yorku se pojavljujejo, kateri drugih duhovnih bi zamogel dobiti toliko poslušalcev?

Dedalove sanje.

Zopet novi krmilni zrakoplav.

San Francisco, Cal., 19. okt. Dr. Avgust Greth, kteri je že leto dni izdeloval svoj zrakoplav, je včeraj tukajšnje meščane iznenadil s tem, da je dve uri plaval nad njihovimi glavnimi in pri tem svoj stroj pojavilno obračal.

Zrakoplavec je vzletel v zrak iz sreda mesta. Na to je skušal leteti krog nekega visokega poslopja, kar pa ni storil, kajti veter ga je zanesel proti morju. Nekaj časa je krožil nad Golden Gate in tu je bilo natanko videti, kako je krmil svoj zrakoplav. Potem je hotel priti na zemljo na vojaške rezervaciji Presidio, ker je pa izpustil preveč plina, padel je 200 čevljev daleč od brega, v morje, od kjer so ga rešili. Njegov zrakoplav ni poškodovan.

Njegov aparat je zelo sličen onemu od Santos Dumonta, potrebuje 50,000 čevljev plina in nosi 2000 funtov tovora. Čoln je težek 800 funtov.

Novi zrakoplav.

Paris, 20. okt. Ameriški poslanik na Portugalskem, Charles Page Bryan, spremjal je včeraj Santos Dumonta pri poskuševalnej vožnji z njegovim novim zrakoplovom št. 10, katera se je vrnila v Neuilly. Vzlet je prisostvoval več uglednih Američanov in Špancev. Po srečnem letenju prišla sta zrakoplovi na zemljo, na kar sta vzel seboj gospodinčini Mackey in Taylor ter sta zopet vzletela. Santosov novi zrakoplav je 148 čevljev dolg. Motor ima 60 konjskih moči.

Krisa delavev Pennsylvania železnice.

Philadelphia, Pa., 20. okt. Odbor, kateri zastopa 10,000 vslužencev Pennsylvania železnice na progah zapadno od Pittsburgha in Erie, zboroval je z glavnim poslovodjem Atterburyjem z ozirom na zahteve vslužencev, kteri zahtevajo skrajšanje delavnega časa za jedno uro.

Velik požar.

100,000 dollarjev škode.

Včeraj zjutraj pogorel je skoraj ves tovarniški blok mizarske tovarne Thomas Kells Sons up Whale Creek na Freeman St. in Eagle St. v New Yorku. Nočni čuvaj je zapalil ogenj v dvanadstropnem kamenitem poslopju, kjer so stali parni kotli. Daisavno je takoj izdal alarm, se je požar vendarje razširil tudi na sklepisce in hleva, v katerih je bilo 14 konj, od katerih so trije zgoreli, dočim so se drugi rešili.

Od tu se je ogenj razširil tudi na tovarni stopnic, tvrdke Bierschenk & Co. Veter je zanašal iskre na vse strani, tako, da so morali gasilci vse sosedne hiše čuvati.

Škoda znaša nad \$100,000.

Zastopniki više finance.

San Francisco, Cal., 20. okt. K 29letnemu zborovanju National Bankers Ass., ktero se prične v sredo, prislo je polno delegatorov. Odbor pričakuje najmanj 2000 gostov. Delegacija newyorských bankerjev dospela je včeraj semkaj. Oddelek trustov in oddelek hranilnic prične že jutri zborovati. Pri otvoritvi konvencije bodo govorili governer Pardel, župan Schmitz in James D. Phelan, kot zastopniki tukajšnjih finančnih krovov.

Milijonarjevega sina še vedno ni našli.

Philadelphia, Pa., 20. okt. Tukajšnji milijonar dr. John S. Wentz, čevar sin E. L. Wentz se je pred parnevi v Virginiji zgubil, odpotoval je sedaj s svojo soprogo tjakaj, da išče sina. Ktori najde njegovega sina in ga dovede še živega k njegovemu očetu, dobi \$25,000. Ako pa najde kdo mrtvega, dobi \$5000. Mogoče je tudi, da so ga vjeli paropari in da ga imajo sedaj v gorovju. Nekateri ljudje pa trdijo, da je mladi Wentz žrtev osvete, kajti ljudstvo v okolici ga je črtilo.

Sarafov živi!

Bolgarija odpušča svoje vojake.

Bolgarska vlada odustila 10,000 vojakov; tako bode tudi Turčija storila in odpuščala 20,000 vojakov.

Macedonski beguni pridejo v Zjednjene države.

Carigrad, 20. okt. Med turško in bolgarsko vlado je prišlo do sporazuma, tako, da bode Bolgarska v kratkem odustila 10,000 vojakov. Isto tako bode postopala tudi Turčija, katera bode odustila domov 20,000 vojakov.

V Sofiji agitirajo, da bi pridobili, makedonske begune za izselitev v Zjednjene države.

Carigrad, 20. okt. Vsled včerajšnjega sporazuma med Turčijo in Bolgarijo, je bolgarska vlada izdala povelje, za takojšnjo odustitev 10,

000 vojakov, kateri so dosedaj čuvali mejo. Turčija odustuti 20,000 vojakov iz aktivne službe.

Sofija, 20. okt. Vlada je odustila 5000 rezervistov. Ako tudi Turčija to storiti, bodo Bolgarska odustila nadaljnje rezerviste.

Carigrad, 20. okt. Hilmi paša, turski generalni inšpektor, brzojavlja iz Monastira, da vest o smrti Boris Sarafova, ni resnična. V boju pri Florini padli bolgarski vojaki je bil Stevo Petrov, ne pa Boris Sarafov, vojaka makedonskega vlastnega odbora.

Newyorská kronika.

Nesrečna številka 12.

V harlemskem policijskem sodišču zagovarjalo se je včeraj 13 mož, ktori so bili obtoženi, da so v pritličju hiše 226, ist. 108 ulica, Manhattan, igrali "craps". Posestnika igralice Riccardo Grazadio, je stavil sodnik pod \$500 varščine, dočim je vsaki igralec moral plačati po \$5 kazni. Jeden igralec, katerga so odvedli v jeko, ker ni mogel plačati kazni, je dejal: "Saj sem vedel, da nas bo dovedlo do številka 13 v "trubel". S 13 igralci se ne sme igrati;

treba je pozvati štirinajstega ali pa se mora jednega zapoditi.

Sorodne duše.

Sodnik Crane je včeraj obsodil 22-letno May McReeshevo, ktera se radi zavrgavalo se je včeraj 13 mož, ktori so bili obtoženi, da so v pritličju hiše 226, ist. 108 ulica, Manhattan, igrali "craps". Posestnika igralice Riccardo Grazadio, je stavil sodnik pod \$500 varščine, dočim je vsaki igralec moral plačati po \$5 kazni. Jeden igralec, katerga so odvedli v jeko, ker ni mogel plačati kazni, je dejal: "Saj sem vedel, da nas bo dovedlo do številka 13 v "trubel". S 13 igralci se ne sme igrati;

treba je pozvati štirinajstega ali pa se mora jednega zapoditi.

Sedaj ne bode več zmrzvali.

Sodnik Crane je včeraj obsodil 22-letno May McReeshevo, ktera se radi zavrgavalo se je včeraj 13 mož, ktori so bili obtoženi, da so v pritličju hiše 226, ist. 108 ulica, Manhattan, igrali "craps". Posestnika igralice Riccardo Grazadio, je stavil sodnik pod \$500 varščine, dočim je vsaki igralec moral plačati po \$5 kazni. Jeden igralec, katerga so odvedli v jeko, ker ni mogel plačati kazni, je dejal: "Saj sem vedel, da nas bo dovedlo do številka 13 v "trubel". S 13 igralci se ne sme igrati;

treba je pozvati štirinajstega ali pa se mora jednega zapoditi.

Uvoz čaja, kave in cacao.

Washington, 19. okt. Z ozirom na panamsko vprašanje ne bode vlada nicesar ukrenila, dokler se predsednik Roosevelt tozadenvno ne odloči. Roosevelt je prepričan, da bi bil prekop, kjer bi vodil preko Panamske zemske ožine, najbolj in najumestnejši, radi česar tudi ni pričakovati, da bi vlada vprašanje o Panamskem prekopu odustila in se odločila za prekop, kjer bi vodil preko Nicaragua. Tudi o prekopu, ki bi vodil preko San Blas, sedaj ne more biti govor. Kapitalisti, ki se zanimajo za slednji prekop, so storili vse, da bi preprečili pogodbo za panamski prekop. V Bogotì imajo oni svojega agenta, kjer na vse mogoče načine intrigira. On je pridobil vpliv katoliškega prelate v Bogotì za se, ker je francoska družba podpirala na Francoskem — klerikalce. Isti agent je tudi osobno agitiral pri članih colombijskega kongresa. Njegove intrige so v Washingtonu dobro poznane in ne bodo pripomogle do izbrana prekopa, ki bi vodil preko San Blas.

Mogoče je, da bode predsednik kušil koncesijo francoske panamske družbe in potem bodo Zjed. države pričele z gradnjo prekopa, ne da bi poprej sklenile s Colombia kako tozadenvno pogodbo.

Na nesrečni so padle razne ruševine. Delavci so padli na s železom obloženo ladjico, na katero je bilo več džuh delavcev. Ladija se je naravnoma razbila v potopila z močvirov. Več ponesrečencev je bilo na mestu vsmrtenih, drugi so zopet vtonili. V par minutah so vlovali v vodi 9 mrtvev in net težko ranjenih delavcev.

Vsi vsmrteni delavci so strašno razmazani. Jeden ranjenec je umrl v rokah rešilnega moštva.

Most čez reko Monongahello gradi American Bridge Co.

Nezgoda na železnici.

Washington, 20. okt. Nedaleč od male postaje Keyville, Va., sta včeraj skupaj zadeha dva osobna vlaka Southern Pacific železnice. Lokomotiva, poštni in ekspressni voz so bili deloma razdeljeni. Štirje vslužbeni so bili ranjeni.

Washington, 20. okt. Nedaleč od male postaje Keyville, Va., sta včeraj skupaj zadeha dva osobna vlaka Southern Pacific železnice. Lokomotiva, poštni in ekspressni voz so bili deloma razdeljeni. Štirje vslužbeni so bili ranjeni.

Philadelphia, Pa., 20. okt. Kapitan skupaj došlega angleškega parnika "Hawford", naznanja, da je 100 milij iztočno od Cape Henlopen, srednji parnik "Rubie and Bessie", kjer je bil v velikej nevarnosti. Kapitan prvoimenovanega parnika je poslal k slednjemu par mornarjev, kjer so na ponesrečenem parniku naznani, da je parnik dne 17. septembra odpljal iz Georgetown, S. C., v Patchogue, da ga je pa vihar zamešel in nek zamorski potnik so bili ranjeni.

Parnik v nevarnosti.

Philadelphia, Pa., 20. okt. Kapitan skupaj došlega angleškega parnika "Hawford", naznanja, da je 100 milij iztočno od Cape Henlopen, srednji parnik "Rubie and Bessie", kjer je bil v velikej nevarnosti. Kapitan prvoimenovanega parnika je poslal k slednjemu par mornarjev, kjer so na ponesrečenem parniku naznani, da je parnik dne 17. septembra odpljal iz Georgetown, S. C., v Patchogue, da ga je pa vihar zamešel in nek zamorski potnik so bili ranjeni.

\$69,000 ukradel.

Chicago, Ill., 20. oktobra. Državno banko v Princetonu, Wia., so zaprli in zajedno arretirali tudi blagajniku J. E. Liemerju, ker je v banki sistematično kradel in jo vpropastil. Sam blagajnik je priznal, da je prigoljil \$69,000.

Utica, N. Y., 20. okt. V Clintonu so včeraj zaprli tamošnje železne rudnike. V dveh dnevih bodo tudi prenarehali z delom v bližnjih plavžih "Franklin". Na stotine delavcev je zgubilo delo.

Vse pri starem.

Rusko-japonske obravnave počivajo; ruski car baje želi, da se vprašanje glede Koreje siloma reši.

V Pekingu smatrajo položaj ugodnim.

London, 20. okt. Semkaj se poroča, da so Japonci izkrcali svoje čete v Ping Yangu, Koreja. Tukajšnje japonsko poslanstvo pa trdi, da to izkrcavanje japonskega vojska ni bilo pomena. Poslanik tudi trdi, da se položaj na skrajnem izoku ni spremenil. Imenovanje posebne komisije, kjer je vstanovil ruski car, za vravnanje iztečnjeazijskih zadev, pomenja po japonskem zatrdilu, onejtev oblasti podkralja Aleksijeva.

Petrograd, 20. okt. Iz Port Arthura se brzojavlja, da so tolpe ročarjev včerajšnjega sporazuma med Turčijo in Bolgarijo, kjer so zadržali, blizu Sasebo na Japonskem. Senzacionelna poročila o vojski med Rusijo in Japonsko, katera so krožila po kitajskih primorskih mestih, so bila izmišljena. Zastopniki ruskega, japonskega in angleškega poslanstva zatrjujejo, da se po sklenitvi ameriško-kitajske trgovinske pogodbe ni nujno zgodilo, kar bi spremeno položaj oziroma na Mandžurijo in Korejo.

Rusko-kitajska

„Glas Naroda“.

list slovenskih delavcev v Ameriki.
Urednik: **EMANOSLAV VALJAVEC**.
Lastnik: **FRANK SAKSER**,
109 Greenwich St., New York City.

Na leto velja list za Ameriko \$3—
„na leta“ 1.50,
Za Evropo za vse leto ..... gld. 7.50,
„ „ „ pol leta ..... gld. 3.75,
„ „ „ leta ..... gld. 1.80
V Evropo pošiljamo list skupno dve
štovki.

„Glas Naroda“ izhaja vsaki dan in izvemati nedelj in praznikov.

GLAS NARODA

(„Voices of the People“)
Issued every day, except Sunday and
Holidays.
Subscription yearly \$3.

Advertisements on agreement.

Za oglase do 10 vrstic se plača
80 centov.

Dopisi brez podpisa in osobnosti
se ne natisnjo.

Denar naj se blagovoli poslati p
Money Order.

Pri spremembni kraju naravnika
prosim, da se nam tudi prejmejo b
vališče niznani, da hitrejje najdem
natovalnika.

Dopisom in posiljatvam naredit
naslov:

„GLAS NARODA“,
109 Greenwich St., New York, City
— Telefon 3795 Cortlandt —

Harmonija med delom in kapitalom.

Društvo vzajemnosti, katero se imenuje „Civic Federation“, skuša proklamacijo svojih nazrov izposoditi harmoniji med stvarmi, ktere so skrajno neharmonične. Ono društvo je imelo te dve svoji sejo v Chicagu — kjer se je pri takoj razpršila, kajk „Blažev blagovoslo“. Vendar pa ne possem tako. Ako lepe govore, ktere so bili slišali pri zborovanju natančne opazujemo in jih potem denemo v stran, ostane nam se nekaj, kar bo v prihodnosti za vso harmonijo zelo pogibeljno. Ker društvo ni imelo bar opraviti s kakim konkretnim slučjem boja med delom in kapitalom, so zborovalci tem povodom podali svoje nazore o gotovih stvareh iz obh taborov — iz taborov bosov in delavcev — potom katerih se bodo v bodoči zamogli razumeti zastopniki obh taborov. In baš pri tem razgovoru se je pokazalo, da so prvi zahtevi baš nasprotne stvari od drugih.

Pri tem zborovanju so razmotri vali o dveh zelo važnih točkah, katerih prva je sedaj se teoretičnega značaja, kajk „Civic Federation“ sedaj nimre resnost nikakega spornejšega vprašanja; druga točka so pa stvari, ktere se ravnomerno čudovito hitro razširijo in o katerih bodemo že v par dneh vih ali tednih mnogo čuti.

Prva točka je ona, katera se tiči vprašanja o „open shop“, kakor se glasi tehnični izraz, toraj vprašanje naj li bode unijiskim delavcem dovoljeni delati v enej istej delavnici, v kateri delajo tudi neuniski delavci. John Mitchell je bil champion proti „open shopu“, dočim so se vsi zastopniki bosov in tudi dva zastopnika občinstva izrazili za „svobodo dela“ t. j. — ako stvar prestavimo iz kapitalističnega jargona v pravi jezik — za skupnost unijiskih in neuniskih delavcev, kar naj bode nedotakljivo geslo harmonije med delom in kapitalom, kero baš Civic Federation tako imenitno zagovarja. Mitchellova zatrjevanja z ozirom na to točko, so bila naravno povsem racionalna. Mitchell sam dobro ve, da premogarski unija povodom zadnjega velikog strajka premogarjev ni izposlovala zmagado nad kapitalisti in da bi bil strajk gotovo popolnoma zgubljen, ako bi strajkarji ne pričeli rabiti na silni sredstva, s katerimi so na tisočih skakov prepodili.

Pri zborovanju se je toraj dogralo, da sta si zahtevi obh strank popolnoma nasprotni in da v tem oziru ne pride nikoli do medsebojnega sporazuma.

Organiz. delaveci imenovane zahite ne bodo nikoli upustili in bodo gotovo povsodi nastopili proti „open shopu“. In ravno tako gotovo tudi delodajalec ne bodo nikoli privolili v tozadovne delavske zahteve, ako v to ne bodo prisiljeni. Stvar pa le radi tega nima aktuelnega pomena, ker so bosi tekmo zadnjih mesecov svojim materi: Neža Videtič, 222 Front St., Leadville, Colo.

o verokih vedno naraščajoče brezposelnosti, kajti povsem zadostuje, ako doženemo in konstituiramo, da bodo ta brezposelnost vedno naraščala. Toda to tudi se ni vse. Isto verok, kateri napotijo delodajalce do odslovnitve delavcev, napotili so jih tudi v tisočih slučajih, da so svojim delavcem znižali plačo. Mnogim vrstam delavcev so se pomanjšali plačo za 10—15%. Da se pa ta operacija odaja, bavila se je „Civic Federation“ z tem vprašanjem in bosi so izrazili svojo željo, da bi delavci v ocigled obrtnega nazadovanja ne stavili pretnje zahteve. Ako bi predsednik Federation of Labor, Sam Gompers, mu to ne odgovoril, potem bi dokazal, da ne ve za svoje dolžnosti. Radi tega je pa dejal: „Kadar pride čas, v katerem bodo delodajaleci smatrali umestnim delavsko plačo pomanjšati, se bodo temu protivili. Kaj tegači si ne bodo pustili tako hitro dopasti, ker to poostri industrijsko krizo in jej da večno moč.“

Evo nas toraj! V trenotku, ko se bliža položaj, katerga bi bilo umestno potom razsodišča blubišča, — naznani jedna stranka že vnaprej — in po vsej pravici — da se bude bojvala.

Cemu torej vsa komedija s „Civic Federation“?

Velika Nemčija od Bela do Adrie.

To je vzor avst. Nemcev, pa tudi onih, ki bivajo za črnozoltimi državini mejam. Dolgo je se mislilo, da stremljajo za tem idealom samo takozvani Vsesemici, toda skoro se je pokazalo, da zdržuje vse Nemce brez razlike strank in mišljena en edini smoter — vse nemško, od Bela do Adrie“. Trenječno nemško časopisje je dosledno skrbno prikrivalo končne cilje nemške politike pač z edinim nimenom, da bi ne obudili obcene rečnosti in ne izvabili občnega odpora. Sedaj pa je že tudi to časopisje vrglo krinko z obraza, kar menda naci, da je jabolko že toliko dozorelo, da si ne več bat, da bi ne padlo v nemške roke. Pred kratkim so prisli veleugledne „Kreuzzeitung“ v Berolini zanimivi članek, v katerem se daje matičen navod, kako bi se dal najvišje ozivovoriti nemški ideal, da bi se Nemčija razprostirala zori do Danske pa dolgi do adrijskega morja. Pisatelj pravi: Kolonizacijske pokrajine za 800.000 letnega ljudskega naraščaja Nemčiji ni treba iskati v tropičnih deželah, ampak v Avstro-Ogrski, na Balkanu in v južni Rusiji. Kje živi toliko ljudi skupaj, kar kar baš na Nemškem? 56 milijonov na ozenju, ki meri samo 544.000 kvadr. km! Koliko neporabljene ljudske sile se nahaja na Saksonskem, Bavarskem, Virtemberškem in Banskih! In nemška armada je v Evropi brez konkurenči in bi z lahlkoto podvrgla celo srednjo Evropo od Bela do Adrie Nemčiji. Toda ne deluje sedostno. V Berolini imajo velikanske sile na razpolago, a vendar tajo čisto otroško zumanjo politiko! Na Avstrijskem venu devet milijonov krepkili Nemcev. Naj vendar Nemčija zasede sudetne dežele in ponemči 5 milijonov Čehov. Nemško vprašanje v srednji Evropi, to pereče vprašanje 20. stoletja, ki bilo na manj resno. Saksonko bi dobitilo severno Česko s Prago — 2 milijona Čehov, Bavarsko južno Česko — poldrugi milijon Čehov in Prusija Moravsko in Šlezijo — dva milijona Slovanov. In Avstrija, ko se bude iznenabila šest milijonov Čehov, bo postala krepka nemška država ter bo z lahlkoto prevela važno „državno delo“, namreč popolno germanizacijo poldrugega milijona Slovencev in 330 tisoč Italjanov na Primorskem. Od te države ne skupine bi se Galicija in Dalmacija prostovoljno izložile. Galicija bi pridala Rusiji kot odskodnino, da bi dovolila ustavnovitev „Velike Nemčije od Bela do Adrie“. Dalmacija bi se naj priklopila Hrvatski ali Srbski. — Tako se bode toraj zasnovala velika nemška država, ki bude po volitvi vse Slovane razen Rusov. Nadrobno načrt je že narejen, treba ga bodo samo še izvesti! To pa menita ne bodo tako lahlki, kakor si go spoda Nemci predočenijo! Slovani se bodo doliča požreti nemškemu molom! Še imajo dovolj življenske sile v sebi, da se lahko z vstopom upro vsem enakim nemškim poskušom.

Kje JE!

John Videtič: Bival je pri sviljih stariših v Pueblo, Colo., pred dvema leti. Potem jih je pa ostavil in ignil brez sledu. Kdor rojakov ve za njegov naslov, naj ga naznani njegovi materi: Neža Videtič, 222 Front St., Leadville, Colo.

— ISČE SE:—
lobro izvežbani

ORGANIST,

steri bi ob jednem poučeval v cerkev nem petju. Za nedoločen čas. Pišite:

M. Komp.,
1663 Main St., La Salle, Ill.
(15-21-10-vd)

Evropske in druge vesti.

Budimpešta, 20. okt. V tukajnjem gledišču Urania predstavljajo sedaj igro „Berolinsko življenje“, v kateri imenuje princ Eitel, drugi sin nemškega cesarja — princ Atila, kot bodoči kralj Ogrske.

Berolin, 20. okt. Gospodinja Mary Nicholsova iz Bostonia, Mass., se je včeraj izkazala kot vzorna violistinja. Ve kritike se glasne ugodno.

Paris, 20. okt. Tukajnjena policija je prisla na sled tolpi, ktere člani ropajo denar in imetje izseljenecem, kateri potujejo v Zjed. države. Danes so aretrirali necega John Knowleya iz New Yorka, Lovarellijsa iz Švicar. Franco Fondarie imenom. Oni so se najprej iz izseljenecem seznanili in jih potem na razne načine ogoljali.

Paris, 20. okt. Danes je pričelo tukaj zborovati medicinsko društvo proti kugi.

London, 20. okt. Pred dvema meseci je neznano kam zginila zdavnica gospodična Hickmanova. Sedaj so po njeno truplu našli na nekem samotnem prostoru v Richmond parku. Truplo je bilo naravno že na pol segnito in od podgan snedeno, tako, da ni mogoče dognati vzroka njenje smerti.

London, 20. okt. Po kratkem tajnem sej, odpeljali so se včeraj člani skupnosti zdravstvene komisije v palaco Buckingham h kralju Edwargu, ktere so naznani o izreku razsodila.

Christiansia, Norveška, 20. okt. Kralj Oskar je otvoril danes državni zbor z prestolnim nagovorom, v katerem je nagašla potrebo sklenitve arbitražnih pogodb.

Managua, Nicarauga, 20. oktobra. Vlada je imenovala svojim agentom za ureditev prekopovih zadev, Američana Edward F. Craigina iz New Yorka in W. L. Cooka iz Oregonia.

Bogota, Colombia, 20. okt. Señor Uribe Echea bil je imenovan predsednikom senata in Señor Agosto Samper predsednikom zbornice Kongres se razide dne 1. novembra.

Grozen dogodek na Ogrskem. Pod naslovom „Panlavistične Studenten“ je pisal „Pester Lloyd“ dne 30. sept. tole: Šest dijakov s protestantske velike gimnazije v Rimouskiju je napravilo o poštne izlet v Tisole in Murau. Tamkaj se je pripeljal nečuvilen dogodek. Ti dijaki so javno govorili, da so Slovaki, prepevali so slovaške pesni in niso hoteli govoriti madjarski. V muranskem muzeju so se celo podpisali slovaško. Ravnatelj gimnazija Lojš je takoj odredil majstrozijo preiskave. Na podlagi te preiskave sta bila dijaka VI. razreda Milan Kulisek in Dušan Vesi izključena iz vseh srednjih šol na Ogrskem, ostali trije pa iz rimouskatske gimnazije. Ogrska država mora pač stati na slabih nogah, da se boji že celo mednarodne mladine! Madjarije tako naprej in skoro boste doigrali svojo clogo.

Češko-ogrško-poljska zveza? Posl. Poloni je kot predsednik nekega poljenskega društva poslat češkim in poljenskim državnim poslancom na Dunaj brzjavno čestitko, ker nastopajo proti Nemcem, ter je povdarjal potrebo češko-ogrško-poljske zvezze. Odgovor mu je posl. Klafča: „Čestitam Vam in Vašim prijateljem prisojno, ker ste spoznali, kdo se naši in Vaši skupni morilci. Bojujte se do skrajnosti, zoper germanizatorjev skomine po razširjanju, proti čemur se more braniti le država. Armada je ista uprava, ki vse germanizirajo. Ministrski predsednik dr. Körber je navadni tip slabo hotevlega Nemca, katerga odstranitev bi bila koristna nam in Vam.“

Kurz.

Za 100 kron avstr. veljave treba dati \$20.50 in k temu še 15 centov za poštnino, ker mora biti de nariva pošiljatev registrirana.

POZOR ROJAKI.

Slovenec, Hrvatom in drugim prijateljem naznjam, da pričenjem letosnje novo vino razposiljati, katerga imam v zalogi 20,000 galon, koncem tegih mesecov. Omeniti moram pa tudi in že najbrže že vsem znano, da se je letos grozdje zelo podrazil in sem primorjan ceno vino površati za pet centov pri galoni in velja sedaj: Rudečje vino 50c galona; belo vino 70 centov galona. Rojake opozorjam, da naj se name obrnejo in prepričani bodo, da jim posljem ne le okusno in dobro, temveč tudi svežo pitno vino. Vsako naročilo se hitro in točno izpolni. Naročite v prepričani se bodo. Rožnik ostane pri starci ceni.

M. Gril, 1548 St. Clair St., Cleveland, O.

NA PRODAJ pohištvo, prostora za 10 do 12 fantov. Vzrok bolezen in odhod v staro domovino. Več pove: Mike Urbas, 1799 St. Clair Street, Cleveland, Ohio.

J. Radmelich

priporoča Slovencem in Hrvatom svoj

saloon,

436 Watson Avenue, Butte, Mont.

Vedno bodoči sveže pivo, fina kalifornska vina, vsake vrste žganje, prodajal izvrstne smodke in ptujcem postregel s tečnimi jedili.

Za obilen posest se priporoča

J. RADMELICH,
436 Watson Avenue, Butte, Mont.

Nižje opdpisani naznanih bra
tom Slovencem in Hrvatom, da sem
se preselil iz East Helena, Mont., v
Aldridge, Mont., in tu edpri neve
urejeni

saloon,

v katerim tedim vedno SVEŽE PI
VO, DOBRO KALIFORNSKO VI
NO, IZVRSTEN WHISKEY in
prodajam FINE SMODKE.

S speševanjem

MARTIN RAUM,
Aldridge, Mont., Park Co.

Izvanredni parniki fran coske družbe.

LA CHAMPAGNE
odpljuje dne 7. novembra iz New
Yorka v Havre.

Prvi razred na teh parnikih bode
priprejen za drugi razred in velja
do Havre samo \$4.50.

Trejni razred je pa priprejen za
družine in prostori za 4, 6 in 8 osobi
skupaj. Ta parniki sta toraj dobro
urejeni za potnike II. in III. raz
reda.

London, 20. oktobra. Po kratkem
tajnem sej, odpeljali so se včeraj
člani skupnosti zdravstvene komisije v
palaco Buckingham h kralju Edwargu,
kterem je priseljeno v Zjed. države.

Prvi razred na teh parnikih bode
priprejen za drugi razred in velja
do Havre samo \$4.50.

Trejni razred je pa priprejen za
družine in prostori za 4, 6 in 8 osobi
skupaj. Ta parniki sta toraj dobro
urejeni za potnike II. in III. raz
reda.

London, 20. okt. Pred dvema meseci
je neznano kam zginila zdavnica
gospodična Hickmanova. Sedaj so po
njeno truplu našli na nekem samotnem
prostoru v Richmond parku. Truplo je
bilo naravno že na pol segnito in od
podgan snedeno, tako, da ni mogoče
dognati vzroka njenje smerti.

London, 20. okt. Po kratkem sej, odpeljali
so se včeraj člani skupnosti zdravstvene
komisije v palaco Buckingham h kralju Edwargu,
kterem je priseljeno v Zjed. države.

Prvi razred na teh parnikih bode
priprejen za drugi razred in velja
do Havre samo \$4.50.

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: JOHN HABJAN, P. O. Box 303, Ely, Minn.
Podpredsednik: JOHN KERŽIŠNIK, P. O. Box 138, Federal, Pa.
I. tajnik: JURIJ L. BROZICH, Ely, Minn.
II. tajnik: ANTON GERZIN, 2137 Log St., Calumet, Mich.
Blagajnik: IVAN GOVŽE, P. O. Box 105, Ely, Minn.

NADZORNICKI:

JOSIP PERKO, 1795 St. Clair St., Cleveland, Ohio.
IVAN GERM, 1103 Cherry Alley, Braddock, Pa.
IVAN PRIMOŽIČ, P. O. Box 114, Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR:

MIHAEL KLOBOČAR, 115 7th St., Calumet, Mich.
JAKOB ZABUKOVEC, 5102 Butler St., Pittsburgh, Pa.
JURIJ BROŽIČ, Ely, Minn.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljati na I. tajnika: Geo. L. Brozich, Ely, Minn., po svojem zastopniku in nobenem drugem.

Denarne pošiljatve naj se pošljajo blagajniku Ivan Govže, P. O. Box 105, Ely, Minn. in po svojem zastopniku.

Društveno glasilo je „GLAS NARODA“.

Drobnosti.

Izseljevanje. V Ameriko se je odpeljalo dne 5. okt. z južnega koldova v Ljubljani, 123 Hrvatov in 41 Slovenske.

Umrl je v Barkovljah Miroslav Pertot.

Zaklan je bil dne 3. okt. okoli 11. ure zvečer na opaskarski cesti v Ljubljani neki Marolt, 20 let star, stanujec v Cerkvenih ulicah 21. Ko je družba fantov skupaj stala in prepevala, pride memo Blaž Kerže in se nekdo drugi, ter se porineta med nje in začeta delati nemir, katerega konec je bil, da je rekrut Blaž Kerže osuval z nožem Marolta tako zelo, da so ga morali prepeljati v bolničko. Ob 12. uri ponoči so aretričali že šest razgrajev.

Za detektiva se je izdal. V noči od 3. na 4. okt. je prisel v kavarno Ivana Pua delavec Peter Čepin, stanujec na Krakovskem nasipu št. 4 v Ljubljani in se predstavil kavarnarju kot detektiv, ki ima celo noč nadzorovati njegovo kavarno. Bahal se je, da on vse kavarno nadzoruje in da je že marsikterega kavarnera spravil v kazeno. Kavarnar Pua je radi tega lepo hodil okolu nevarnega detektiva in mu dal pijače in osen smodk. Slednjič je famozni detektiv kavarnarja "napumpal" za 2 K, čes, da ima slabo plačo. Zjutraj ob 4. uri je dal kavarno zapreti in je odšel. Seveda nima Čepin nobene pravice se izdajati za detektiva, a kavarnar mu je šel na led, ker ga ni vprašal, kje ima uradno legitimacijo.

Podsulo ga je. Dne 5. okt. dopoludne udr se je pri kopanju hriba na novem vojaškem strelšču v Ljubljani koš hriba in podpol delavca Ferdinanda Jana. Izkopali so ga sicer takoj, a bil je že mrtev.

Bolezen. V Harijah v postojinškem okraju se je pojavila vratnica, na kateri je zbolelo 1 ženska in 11 otrok. Štirje otroci so umrli. — Novi in stari Loki v kočevskem okraju so se pojavile med šolskimi otroci grše, zbolelo je 22 otrok. Šola je zaprta.

Ogenj. V Rodnem v radovaljskem okraju je pogorel kozolec posestnica Lovro Legata. Nevarnost je bila za celo vas. Legat ni bil zavarovan, škoda imata do 400 K. Zažgali so zopet otroci.

Nevaren potepuh. Potepul Martin Korošec iz Brezovice je prisel dne 28. sept. v Begunje in tamkaj grozil ljudem, da jim bode začgal hiše, jih pobil in postreljal. Prebilav sta se je polastila silna razburjenost. Ko potepuh le ni dal miru, in je razžalil celo županom, so ga prijeli, zvezali in ga vrgli v županov hlev, dokler niso prisli orožniki, ki so ga odpeljali v zapor v Cirknu.

Tatvina na Brezovici. — Dne 3. okt. 3. ure popoludne utibotapil se je tat skozi okno v hišo Marije Pezdirjeve, posestnice na Brezovici št. 10 in ukral 20 ženskih naglavinih rute različne barve, namizn prt, zlato brozo, dva suknjena suknjiča, suknene hlače, moško srajco, zlata vlnana in srebrno veržico. Tat je prodal nekaj ukradenih rečij pri starinarju Gregorju Pugeljnu in starinarju Heleni Cirklini na sv. Jakoba nabrežju. Govori se, da je tudi to tatvino izvršil zloglasni tat Ivan Pavlič.

Lep očel! 32letni delavec Urič v Trstu je opil sebe in svojo štireletno hčerkko tako, da nista mogla stati na nogah. Da ne bi zmečkal otroka, peljal je stražar očeta in ubojo hčerkovo v kočiji domov.

vendar izdal v knjigi. — Rekrutje v Pragi so vprizorili velike izgredne; napadli so policeje ter razbili nekaj izložbenih oken. — Trije huzari v Jaroslavu so šli po ulicah s sabljami v rokah ter krčali, da nočejo več služiti. Posamezne podčastnike, ki so jih hoteli vstaviti, so ranili s sabljami, ravno tako tudi policeje in ognjevsi. Razbili so mnogo šip, končno jih morala celo kompanija lovit in izvezati. — V Sollstädtu je nastala v rudniku eksplozija ter je 15 delavec ubitih. — Potopil se je norveški parnik "Terjeving" z 12 možmi. — Trije turisti so zmrznili na potu na Montblane. — Ustrelil se je na Dunaju 24letni pisatelj dr. Oton Wanninger.

Rojakom, ki so podvrženi vojaščini!

Kakor slehernemu znano, zapuste staro domovino v svetu izselitev v Ameriko največ ljudje, ki so podvrženi vojaškim dolžnostim, bodisi novačenju, kot mladeniči, bodisi orožnim vajam in kontrolnim shodom.

Njihovo izseljevanje se godi edino le v namen, da od tu, kjer se najde boljši zasluge, kot doma, pomagajo svojim starišem, oziroma samim sebi v popolnilo dolgov ali še razun tega v pobjoljšanje lastnega gmotnega stanja s prihranki. Vrne se itak skoro sleherni izseljence čez nekaj let v svojo domovino in so le redki slučaji, da se kak našli rojakov stalno naseli tukaj in če se, so to navadno ljudje z družinami, katerih ne veže več nikaka vojaška dolžnost.

Naši izseljenci si po trudopolnem, mučnem delu prihranjujo nekaj novcev ter se polni nad in zadovoljnostih vracajo domov v naročje svoje matere ali očeta, ali v naročje svoje sorodnike ter v družbo znancev, sorodnikov in prijateljev.

A kako razočaranje jih čaka tu: C. in kr. vojaška oblast se ne ozira na plemeniti namen izselitve vojaščini podvrženega posameznika, temveč pozna le paragrafe vojaškega kazenskega zakonika in se teh tudi krečivo drži.

Komaj je stopil tak rojak na svoja rodnaila, po kateri je mej svojim tukajnjem bivanju vedno hrepnel, že ga prime roka pravice, bodisi v osobi orožnika, bodisi v obliki ruševne pozivnice k vojaškemu dopolnitvenemu okrajnemu poveljstvu ter ga tira k pristojni oblasti.

Mesto, da bi se mladeniči ali mož veselil v krogu svojih starišev, žene in otrok, pokoriti se mora že prvi dan pri prihodu v svojo domovino vojaškim zakonom ter sedeti — hoče noče, moraš, — v zaduhli celici garnizijskega zapora ter premišljevati začlostno svojo osodo. Mine teden za tedom li v preiskovalnem zaporu, predno izve dotočnik, kolikor prave kazni mu šele naloži na hrbot.

Te pa tega ne dosežeš doma, lahko napravisi tako prošnjo po prihodu v Ameriko, to pa vedno 3 ali 4 meseca predno, preje več, da te zadene orožne vaje ali kontrolni shod.

Vse to velja tudi za vse tiste, ki so tu že več let in se za svoje vojaške dolžnosti do sedaj še niso prav nič pobrigli in jih radi tegi čaka pri povratku v domovino občutna kazeno.

Vsi vojaščini podvrženi slovenski rojaki, natanko preberite ta navodila in si jih shranite, ker vam znajo o priliku še dobro hasniti.

Vse tozadovne prošnje lahko napravite pri slovenskem notarju, ki jih odpolje potom konzulata domov na pristojno vojaško oblast, ali pa pri konzulu samem, kjer poznamo natanceno vojaške predpise, ker so navadno sami ali njih vslužbeni nosili vojaško sukno.

Ako ste morebiti preoddaljeni od konzula ali notarja, pošljite vojaški pos in ce ga kedo nima, pa naznamo kje se isti doma nahaja in razen tega še, pri ktem polku in kompaniji je dotočnik aktivno služil, kero leto je bil potren in ce je kako orožno vajo ali kontrolni shod že opravil ali ne.

Varijate se pa pri tem brezvestnih ljudi, ki vam izvabijo iz žepa le dejan ter vas pripravijo še ob vojaško knjižico, store pa nicesar in morale potem vi po brezvestnosti taciljopev sedeti doma v zaporu, med tem, ko se vam dotočnik smieje v pest.

Omenim sem to radi tega, ker se je pred nedavnim časom zgodilo nekemu našemu rojaku nekaj tega, da je plačal nekomu, kjer je še "kosarne" znotraj videl ni — za tako prošnjo \$3.25, storil pa ničesar.

Občoljanja vredni rojak sedi v zaporu ter gotovo prav po peklenski prosi Boga za tistega.

Da se tem žalostnim pojavorom pride v okom, podam tu rojakom navodila, kako se ima ravnavi sleherni, ki je vojaščini podvržen in ki se hoče izseliti v Ameriko ali tisti, ki je že tu in ni zadostil vojaškim predpisom v jednem ali drugem oziru, sosebno glede priglasnih vojaških predpisov.

1.) Novačenju podvržen mladenič. Ako si se izseliš v Ameriko s potnim listom za Ameriko, se moraš v slučaju, da stopiš — ko bivaš tu — v 21. letu svoje starosti, javiti pri e. in kr. konzulu, da opraviš tam nabor, kar se zgodi proti prejšnji zglašitvi in taksi \$5. K naboru moraš priti na določen dan s potnim listom za Ameriko in ce nimša tega, z delavsko knjižico in razun tega še z osobu, katero ponoma po njejta osoba potrdi, da si res ta, kakov si je javil.

Ako si potren v vojaku, dobis pozivnico k vojaške dejanski službi in ce ti v tem slučaju gmotne in druge razmre dopuščajo, storiti to, v nasprotnem slučaju po prvi potom e. in kr. konzulatu za odlog, kar ti se bode gotovo dovolilo, ker bo vojaška oblast uvidela, da imaš resno zdroj zadostiti svojim vojaškim dolžnostim.

Ce pa nisi potren v vojaku, javiti se moraš potem še dve leti k naboru in ce ti poteče doba veljavnosti potnega lista za Ameriko, prosi pravčno za podaljšanje za par let pri bližnjem konzulu.

Previden na potovanju! Kupi svoj parobrodni listek pri FR. SAKSERJU, 109 Greenwich St., ker ta te odpolje s prvim dobrim parnikom, preskrbi ceno, dobro plinarne. Točim vedno sveže pivo, zdravje in medijalno vino, whiskey in pravčno.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Na pljučih, prsih, želodcu, srcu, ledvicah, jetrib, kosteh, drobu, nosu, očeh, ušesih, glavi, grlu, maternici, živeči, ranah, Vas li srbi koža, imate mrzlico, krvno bolezen, možke tajne bolezni, raka, slabe žive.

Listek.

Pomladanski vetrovi.

Povest iz časov francoskih vojsk.

(Dalej.)

"Glej, Ljudmila", pravi Vinko; "tu sem si z mano vedno rada zahajala ter se vselej v prostet naravi razveseljevala. Povej mi, kaj se ti je zgodilo, da si že nekaj časa vedno otočna, danes pa tako neizmerno žalostna! Ali sem to res jaz zakrivil? Povej mi, draga, kaj naj storim, da ti povrnem zopet prejšnjo srečo in zadovoljnost! Ali te ti kraji najine prve sreče nič več ne mikajo, ali ne najdejo moje ljubeče besede več od mesta v tvojem srci?"

"Da, ti si in ostaneš moj jedini prijatelj, moja sreča, moje vse! Vsi moji sorodniki so mi pomrli. Gorjči mi, ko bi morala tudi še tebe izgubiti!"

"Čemu te misli?" tolazi jo Vinko. "Najino skupino življenje je vedno še mirno in nekaljeno, kakor je sprva bilo. Upajva, da se nama sreča ne bodo nikoli skališta!"

"Nikoli skališta?" odvrne žalostno Ljudmila. "Ali ne živimo v nemirnih, burnih, vojskih časih?"

"Toda po vojski nam pridejo bolj časi. Malo dñij še budem imeli ptuge pod streho. Pred Avstrije bodobegnili iz naših krajev, mi pa bo demo zopet srečno in mirno kako preprej zivelni na Lipnici."

"Kaj se pa utegne še prej zgoditi Vinko, varuj se Francozov!" pristav Ljudmila; položila je roko na moževo ramo ter se mu proseče zrla v oči. "Ti ne veš, kako te zasledujejo in opazujejo. Vedno se še s kmeti shajaš in jih učiš, zraven pa ne pomiciš, da ti huda nevarnost preti. Vse lej sem trepetala, kadar si odhajal od doma, po noči sem čestokrat goreča Boga prosila, da bi srečno preste teh časov silo, da ne bi segnj onesrečil. V strašnih sanjah sem te videl: hoditi na robu strme pečine, gledati sem, ko si v smrtni nevarnosti brez skrbno stopal tik zvezdoga brezna. Iz daljave sem ti na vso moč klicala, prosila te, svarila, ali ti me nisi slišal. Drugikrat sem videla, ko se je strašnej nevihiti sredi iz penečih in šumečih valov dvigala tvoja glava Z rokama si okoli sebe iskal, da boste kam oprl, jaz sem pa na bregu stoeča gledala tvoj smrtni boj in ti nisem zamogla pomagati. Da, ena slaba vejica se vzdružuje iz pogubnih valov, te si se oklonil, da bi se rešil a v tem hipu pride sovražen, francoško opravljen mož odtrgal je vejico tebe pa proč palnil, da si se revno pogreznol v globini."

"Ljudmila, jaz v resnicu ne umem, čemu se v praznih domisljiah tako vznemirjam!" pravi trodajivo Vinko. "Jaz ne poznam onih nevarnosti, ktere tebe tako zelo strašijo."

Vinko danes zares ni zamogel umeti čudnega obmašanja svoje so proge. Poznal je dobro vse njene lastnosti, zato je bil pa tudi prepričan, da brez uzroka se ni tako zelo spremenila. Pričelo se mu je dozdevati, da ima ona neko skrivnost, ktere mu pa noče ali ne sme objaviti. Da bi bil on vedel, kako revno je ona danes celo noč prejokala, kake gorenje je za njegovo rešitev molila, koliko bolečin je v strahu za nj pretrpela! Pač je govorila o nevarnosti, svarila ga je pred Francozom, toda več mu ni smela in ni mogla razotediti.

Iz vinogradov domov prisedi še je Vinko prejšnji večer utrujen kmanu počivati. Tudi gospa je podala v svojo sobo, pri vratih pa jo sreča strežaj in je izroči pismo od majorja. Kako strašne, kako neusmiljene so bile besede tega pisma! Ali je res major čutil pravo, čisto ljubezen do lipniške gospo, da jo je zamogel tako muciči! Saj je vedel, da ljudi svojega moža. V pismu je čitala Ljudmila te trdošrene besede:

"Blaga gospa! Pregreški Vašega moža zoper našo vlasto so mi popolnoma znani. Vem, da je načelnik skrivne zarote, tudi vem dobro za one skrivne duri v Vašej kleti, kjer hrani mnogo orožja. Moja dolžnost je, da ga izročim višjej sodniji, kjer se gotovo ne bode smrtnej kazni odtegnili. Samo Vi ga zamoretate rešiti, ako mi naklonite svojo ljubezen. V treh dneh pričakujem Vašega odgovora. Za Vas je najboljše, da možu tej stvari molčati in ga rešite. Pobegneti ne more; za to bodo že skrbeli." Major Besson."

Kakor da bi okamenela, gledala je uboga žena v odprto pismo, ktero je je to strašno novost naznanjal. Česar se je dolgo bala, zgodilo se je že sedaj; major je vse vedel in Vinko je bil izgubljen. Ona sama ga zamore rešiti, toda na ta sramotni način — nikoli! K vratom je stopila, hotela je k Vinku iti, da bi mu pismo pokazala in vse povedala. Kaj pa bode ona storil? Ali bode mirno trpel, da se njegovi ženi tak tajivji predlogi stavijo? Gotovo ne! Majorja bude zaradi tega pri tej priči strogo prijet, razsrijen se bode morebiti celo hotel v dvoboju nad njim măščevati, ali pa se bode major svojega nasprotnika s tem odričal, da ga na mestu z vojaško pomočjo sodi jji izroči.

Vsekako bi se njeni mož v hude, nevarne razmire zapletel, ako bi o vsebini tega pisana vse natanko zvedel. Zato se mu ne sme o tej stvari sedaj še ničesar povedati.

Uboga žena je zopet od vrat nazaj v svojo stopila. Kaj naj toraj storiti? Vinka pregovoriti, da bi se brez tehnih urokov v teh časih iz Lipnice umaknol, pač ni bilo možno; zraven bi mu pa tudi majorjeve straže tega ne dopuščale. Tudi bi ga ne mogla prepričati, da major res vse o njegovem krvidi vše, ako bi mu vsega o majorjevem pismu in njegovih zahtevah ne povedala. Saj je bil preverjen, da bi ga njegov gost niti en trenotek več prostega ne pustil, ako bi zvedel za njegovo orožnico in njegove napake. Ko bi pa Vinko spoznal, iz katerih razlogov mu major prizarašča in kakega dobička se nadeja od svojega milostnega priznanja, potem bi se gotovo še najmanj hotel iz Lipnice unaknoti, marveč mahom bi stopil pred Bessonoma ter se z njim zradi tacega željanja odločno pogovoril. Pri tem bi se malo zmenil za svojo prihodnost, če prav bi vedel, da ga major zamore takoj pogubiti.

Ali ni torej za dragogin moža nobene pomoči, nikake rešitev? Ljudmila je premislila in prevardjala, a ni je prišla rešilna misel. Vinko je izgubljen! Revna žena se je obupno vrnila na stol, zakrila si z obema rokama obraz in se milo zjokala. Kdo bi jo tu pomiril in utolažil! Hude misli so se jej podile po vročej glavi, nočna tihota jej je vnenala domislijo, a ta jej je risala strašne priozore in kazala vse mogoče nevarnosti za njenega moža. Z vso silo si je prizadevala, da bi odvrnila te žalostne podobe, da bi svojemu ljubljenu iz nastavljenih zanjka našla varen utek. Vse bi storila, vse bi darovala, kar bi smela, da bi le njega rešila, a revna si vendar ni mogla izmisli za njih rešilna pomoči. Vinko je izgubljen! začelo je njen krvaveč sreča, obupne misli so jej jemale sapo, bilo jej je pretresno v sobi, ni jej dalo dalje dihati. Mahom kviško skoči, odpre si okno ter se najaj naslanja ozira po polici, da so jej ponocne sapice hladile žareče čelo.

Bila je zopet krasna mesečna noč, kakor prejšnji večer; tisoč zvezd je prav tako ljubo migljalo, kakor sinoci. Ali so te umele njene bolesti? Ali so obžalovale bornega človeka? Ne, priroda nimata sreca! Dan za dnevom delujejo v odločenem toku njene skrivnostne moči, a ni jim mar za nekončno gorje, v katerem zdihajo v poštenih znamkah. Naslov v narodno knjig je napraviti:

M. POGORELC, Box 226, Wakefield, Mich.

Naročila za ure in vse druge stvari pa naj se od sedaj naprej posiljajo pod naslovom:

M. Pogorelc, Care of B. Schuette,
52 State St., Chicago, Ill.

Hočeš razveseliti svojega moža?

Da! Dobro! Kupi ter postrži svojemu možu z lepim kosom pečenke, kakoršno dobri pri

Martin Geršiču,

301 Northern Avenue, Pueblo, Colo.

Telefon: 439 Union.

Govori se v vseh slovenskih jezikih. Priporoča se rojak: Martin Geršič, last:

**Nad 30 let
se je obnašal
Dr. RICHTERJEV
SVETOVINI, PRENOVljENI
"SIDRO"
Pain Expeller
kot najboljši lek zoper
REUMATIZEM,
POKOSTNICO,
PODAGRO itd.
in razne reumatične
neprilike.
SAMO: 25ct. in 50ct. v vseh lekarnah
ali pri
F. A. Richter & Co.
215 Pearl Street,
New York.**

**Naravna kalifornijska
vina na prodaj.**
Dobro črno vino po 50 do 60 ct.
galon s posodo vred.
Dobro belo vino od 60 do 70 ct.
galon s posodo vred.
Izvrstna tropavica od \$2.50 do \$3
galon s posodo vred.

Manj nego 10 galon naj nične
je naroča, ker manje količine ne
norem razpošiljati. Zajedno z na-
čalom naj gg. naročniki določijo
lerner, oziroma Money Order.
Spoštovanjem

Nik. Radovich,
594 Vermont St.,
SAN FRANCISCO, CAL.

Math. Grahek,
201-1203 Gor. Mesa in Santa Fe Ave,
PUEBLO, COLORADO,

priporoča slovenskemu in hrvatsku
nu občinstvu svojo veliko zalogu
možnih oblik v obuval vsake vrste,
kakor tudi svojo bogato zalogu.

grocerijskega blaga

in železnine; v zalogi ima tudi Tri-
serjev greko vino.

Pošiljam denarje v staru
domovino najcenejše in najhitrejše
ter sem v zvezi z gosp. Fr. Sakser-
iem v New Yorku.

Za obilen obisk se priporoča

MATH. GRAHEK, lastnik.

NAJBOLJE je denarje po-
sljati po po-
sredovanju F.
SAKSER, 100
Greenwich St.,
New York, ker to storiti najkriteje in najsolid-
je.

International Manufacturing Company

Box 948, New York City, N. Y.

Priporoča slavnim slovenskim, hrvatskim in ostalim
slovenskim družtvam svojo bogato zalogu

cerkvenih in družbenih zastav, družbenih
znakov (Badges in regalije), gume, čepce
in uniforme za slovensko društvo.
Raznih družbenih pečatov iz gumija, vli-
tega želza (Seal Press), čepnih pečatov
(Pocket Seal Press), gumas in črk za sa-
mostno tisk v skrinjicah; igralnih skrin-
jic, lajn, kitar, gosoš, mandolin, harmoni-
k, orgelj, ur (zlate srebrne in nikelnaste),
uhanov, prstanov, kravatin, igelj, ženskih
zapletnic, verižic in verižnih na-
kitov, nožev, britev, škarji, itd., itd.

Velika zaloga najnoviješih

NEW GEM SAFETY RAZORS

(varnostnih britev)

kterje najtopleje priporočamo vsem premogarjem, rudarjem, toyarniškim delavcem in vsem
onim, kateri se ne znajo briti in ne ljubijo svoj denar izdati brivcem; v elegantnih žalutah
od \$2.00 dalje.

Grafoni, fonografi, amateur-fotografski aparati, camere itd., — Bogata zaloga godbenih
instrumentov, ktere tudi ra zahtev popravljamo.

Dopisuje se v vseh modernih jezikih. Za odgovore priposlati je znamko za 2 centa.

INTERNATIONAL MANUFACTURING COMPANY,
P. O. Box 948, NEW YORK CITY, N. Y.

Matija Pogorelc,
prodajalec

UR, VERIŽIC, UHANOV,
murčkov iz reškega zlata in druge zlatnine.

BOGATA ZALOGA RAZNIH KNJIG.

Novi cenik knjig in zlatnine pošljem poštnine prost. Pište ponj.

Cene uram so naslednje:

Nikel ure 7 Jewels	\$6.—	Boss case 20 let garancije:
15 Jewels Waltham	\$9.—	16 Size 7 Jewels \$15.—
Sivebrne ure z enim pokrovom	\$12.—	" 15 " \$18.—
Srebrne ure z 2 pokrovoma	\$16.—	Boss case 25 let garancije:

in višje.

Opomba. Vse zlate ure so z dvojnim pokrovom. Kolesovje pri načetih urah je Elgin ali Waltham, kakoršnega kdo želi. Blago posijam po Express. Vse moje blago je garantirano. Razprodajalem knjig dajem rabat (popust) po pismenem dogovoru. Manj zneski naj se pospišajo v poštnih znamkah. Naslov v narodno knjig je napraviti:

M. POGORELC, Box 226, Wakefield, Mich.

Naročila za ure in vse druge stvari pa naj se od sedaj naprej posiljajo pod naslovom:

M. Pogorelc, Care of B. Schuette,
52 State St., Chicago, Ill.

Hočeš razveseliti svojega moža?

Da! Dobro! Kupi ter postrži svojemu možu z lepim kosom pečenke, kakoršno dobri pri

Martin Geršiču,

301 Northern Avenue, Pueblo, Colo.

Telefon: 439 Union.

Govori se v vseh slovenskih jezikih. Priporoča se rojak: Martin Geršič, last:

Jacob Stonich,

89 E. Madison Street, Chicago, Ill.

Slika predstavlja srebrno uro za go-
spode. 18 Size Screw B navijk.

Cena uram:

Nikel ure	\$ 6.00
Srebrna ure	\$12.00
Srebrna ure	\$18.00

z dvema pokrovima \$13.00

Ako želite uro s 15. kamni, potem
priložite \$2.00 navedenim cenam:

Cena „Fahys Cases Gold- field“ jamčene zo let:
---

16 Size 7 kamnov \$15.00
----

16 " 15 " \$18.00
----

18 " 7 " \$14.00
----

18 " 15 " \$17.00
----

6 Size ure za daue 2 kamnov..... \$14.00

OPOMBA: Vse ure so najboljše
delo Elgin in Waltham ter jambene
glede kakovosti.